



Sánta Miriám

Március

MÁRCIUS 1.

Az jár a fejemben, hogy a tegnapi Bréda Ferenc Irodalmi Körön üldögéltünk az asztalnál, és nem szóltunk semmit egymáshoz – barátok, jó ismerősök. Meredtünk egymásra, telefonra, iszogattuk a vizet, sört, ki mit. Nem tudtunk felszabadultan évszázadni, nagyon lassan megy, rozsdásan. Mintha újra a két évnyi pandémia szellem lebegett volna felettünk. De most másért hallgatunk. Mindannyiunkon nyugtalanság ül. Kimegyünk cigizni a teraszra. Elhúz egy utasszállító repülő a fejünk felett, ijedten kapjuk fel a fejünket. Minden hangra, amely az egekből szól. Pedig nem is minket rakétáznak és nem a mi lakónegyedeink égnek. Arra gondolok most, hogy ott lent délen, ahol a Duna három ágra szakad, Ismail mellett, 17 km-re a román határtól is rakéta csattant. Tudom, hogy minimum 500 km-re van tőlem, de ilyenkor minden távolság beszűkül. Ingerült vagyok és irritált, nincsen reggel étvágyam, pedig enni kellene. Meg még több étel, meg sosincs elég pénzem. Vágyom ki a természetbe, de lehült az idő és minden stagnál. A botanikus kertben viszont már bújnak a virágok.

MÁRCIUS 2.

Elmegyek terápiára. A háborúról beszélek. Egoista-e az ember, ha megpróbálja kizárni a szomszédos országban dúló harcokat? Kétségkívül egyetlen jó megoldásnak azt tartom, ha célzottan olvasok híreket, és megpróbálom lenémítani az össze hírforrást: egyszerűen az agyunk nem tart még ott az evolúcióban, hogy ekkora erejű információdömpinggel megbirkózzon. Egy szlovéniai muszlim haverommal toljuk a mémeket egymásnak, keserű és balkáni humor telepszik az agyunkra.

MÁRCIUS 3.

Kérdőíveket fordítok románról magyarra, úgy fáj a derekam, hogy a szemem szökik ki tőle. Padlizsánkrémet (vinetát!) kavarak, hajdinas zöldséglevest főzök és riszálom a fenekemet a Thy Catafalque-ra, miközben állva dolgozom a mosdótálra fölrakott laptopomon.

MÁRCIUS 4.

Egész nap ingerült és ideges vagyok – bevetek mindent, hogy ne így legyen. Talán épp a magammal való együttérzést felejttem ki a listából. Nagyon szükségem van már a tavaszra, de ennek alig van nyoma ezen a vidéken. Hideg van.

MÁRCIUS 5.

A szívembe belopják magukat az erdős sztyeppék. Ornitológus ismerőssémmel megbeszéltem kiruccanásra gondolok: ha igazán kitavasodik majd

egy-két hónap múlva, ellátogatunk a közeli Szénafüvekre. Kétszer is voltam arrafele, de először a kutyák jöttek nekem, másodjára már autóval közelítettük meg a terepet, de akkor viszont haragos bivalyokkal volt dolgunk. Elkéne egy kis útbaigazítás. Mindenhol túl sok a nyáj, az eszténa, természetvédelmi területek közelében is.

MÁRCIUS 6.

20 km-t járok a Hója erdőben. Vagyis inkább a szélén, félig a mezőn. Fölfedezem magamnak a második felét, ahol még sosem jártam. Juh-és kecskenyájjal futok össze, fogalmam sincs, minek hajtják ki őket ilyen korán. Minden száraz, a fű alig bújik, inkább nem, mint igen. Zajlik a túllegeltetés mindenhol, nincsenek tekintettel az ökoszisztémára. Hol van már a pásztortudás? Ez a nyáj szembejön velem pásztor nélkül. Öt percre rá megjelenik valami szerencsétlen kutya is mögöttük, szerintem a nyáj magától mozgott. Kíváncsi kos megy elől, mellettük még kíváncsibb kecskék. Közelednek felém. Bár nagyon kedvesek, azért tartok tőlük. Pedig megvakarnám az egyikük fejét. Rettenetesen jólesik a napfény, csak úgy szívom magamba. Erdei pacsirtát hallok énekelni. Még mindig nagyon kihalt az erdő, hideg van.

MÁRCIUS 7.

Tíz órát dolgozom a nőnap i összeállításon, amelyben tíz erdélyi magyar női szerző kap helyet. Estére folyik ki a szemem a fejből – szemüvegre lesz itt hamarosan szükség, azt hiszem.

MÁRCIUS 8.

Az orosz katonák szétlőnek egy mariupoli születetet.

MÁRCIUS 9.

Megfőzöm életem legjobban sikerült húslevesét. Este megnézem a Sear Bliss zenekar koncertjét az A38 hajón. Nyilván laptopról. Rég voltam Budapesten. Mától Romániában minden járványügyi korlátozást eltörölnek. Az emberek maszk nélkül tódultak a piacra.

MÁRCIUS 10-15.

Nem tudok mit kezdeni a háborús helyzettel. Lepakcsolom a hírportálokat harminc napra – egyszerűen nem tudok ennyi irgalmatlan információt befogadni, bármennyire is empatikus vagyok. Szignifikánsan javul a helyzet ennek a határnak a meghúzásával. Emiatt sikerül szintetizálnom is magamban egy nagyverset is, amely megpróbál megküzdenni generációm talán legnagyobb tragédiájával.

MÁRCIUS 15-18.

Kedden a Milvus csoport madarászával Buru falu határába megyünk, közel a Torockói-hegységhez, egy kis védett völgybe – szirti sast monitorizálunk. Velünk tart két kutya is: Ördög egy éjfekete vizsla-kopó-labrador keverék, akinek van egy kis fehér melldísz és egy fehér zoknija, illetve meleg, bársonyos füle, valamint Füge, egy idős drótszőrű tacsó, aki ha nem vigyáz az ember, felássa mellette a földet minden irányból. Z.-vel három órát üldögélünk a meglepő szélcsendben, de sajnos nem látunk szirti sast, viszont léprigót hallunk énekelni és egy nagyon élénken rikkantó, piros sapkás zöld küllőt. Később meglesz a nap ritkább vendége is, egy bajsos sármány. Aztán hazaindulunk, Z. kitesz az autóból a város határában, beszaladok a Carrefourba. Pár perc elteltével, mint derült égből villámcsapás, elképesztő erejű szédülés tör rám és a bevásárló kocsiba kapaszkodva folytatom a bevásárlást. Sajnos amikor hazaérek sem múlik el, hiába fekszem le. Vashiányra gyanakodom, és senki nem lévén itthon rajtam kívül, a szomszédtól kérek vastablettát. Nem lesz ettől sem jobb.

Másnap ugyanolyan minden, elmegyek a háziiorvoshoz, a szédülés már forgószédüléssé vedlik át, nem tudok egyensúlyozni, támaszra van szükségem. Az orvos a sürgősségit ajánlja, akiket itthon fel is hívunk, kijönnek, megvizsgálják, s bár a közérzetem jobb ugyan, az alapprobléma nem tűnik el. EKG tiszta, vérnyomás is, nyaki spondilózisra tippelnek. Megkérdik, bevigyenek-e: azt kérdezem, mi vár rám? CT. Hát az sokat nem fog mondani. Egészen jól alszom.

Másnap viszont elemi erővel tör rám a vertigó, az anyukám segítségét kérem, kérjen időpontot egy klinikán. Péntek reggelre kapunk. Alig bírok járni, fél napig nem eszem és iszom, ötpercenként van hányingerem – mintha tengeribeteg lennék. Ez biztosan nem spondilózis, hanem valami a fejben. Megvizsgál a neurológus, intenzív a szemmozgásom, a jobb fülemre panaszkodom kicsit, a reflexeim jók – elküld az ügyeletes neurológiára a sürgősségre, talán infúzióra is szükség lenne.

A helyszínen a veterán asszisztensnő balegyenesből repíti felém a vesetálat, mint a frizbit, magamban két vertigóroham között el is röhögöm magam a helyzet komikumán – na de most minden újból el kell magyaráznom románul, úgy, hogy még magyarul is alig tudok gondolkozni. Nagyon kedves az orvosnő, újvizsgál ugyanazokkal az módszerekkel – vesztibuláris neuritisz, azaz belső fül idegyulladás. Az egyensúlyközpontot érinti. Irdatlan mennyiségű gyógyszert ír fel, kapok szteroidos injekciót, attól kicsit jobban leszek, meg a hányinger elleni tablettától.

MÁRCIUS 19-24.

Hosszú agónia és szenvedés – ez az őszinte valóság. Lépésenként veszem az életet. Sokáig felkelni sem tudok az ágyból, járni is csak a konyháig, fürdőig, meg vissza. Ülni rövid ideig. Nem látok rendesen, folyik össze minden a szemem előtt, forog velem a szoba, a tekintetem, nincs egy biztos pont a látóteremben. Olvasni, írni nem tudok. Vallásosan szedem a gyógyszereket, de valami nem stimmel...

Az elbocsátó cédulámon fül-orr-gégészeti konzultációt, vesztibuláris fizioterápiás gyakorlatokat és MRI-t ír ajánlásként, valamint két hónapi felépülési prognózist. Pár napig jobb az állapotom, de eléggé hullámzik – nagyon megijedek. A mentális egészségemet is megviseli, jobban látom kikérdezni egy fül-orr-gégész véleményét, ugyanakkor sejteni kezdem, hogy az egyik gyógyszernek komoly mellékhatásai vannak.

Az orvos megvizsgál, azt mondja, fejlődés van, de azért kapok egy infúziót. Borzalmas lelkiállapotban vagyok, sokat sírok – rám szólnak, hogy ne tegyem, mert növeli a nyomást a koponyámban. Ezért dühös leszek, mert nem tudok megkönnyebbülni így – utólag derül ki, hogy nem a sírásom, hanem a szteroid okozta a nyomást. Abbahagyom a szedését, nagyságrendekkel jobban leszek, de még óvatosan járok. Egyetlen örömöm, hogy főzni tudok. Farkasétvágyam van.

MÁRCIUS 25.

Bár dolgozni csak nagyon lassan tudtam, elhatározom, hogy elszédelgek Juhász Tibor könyvbemutatójára – Kolozsvárra látogat, utoljára tavaly nyáron találkoztunk. Írnom kéne róla. Az utóbbi hetek legnagyobb sikerélménye ez, jólesik embert látni, narancslevet inni, beszélgetni és úgy gesztikulálni, hogy egy pár órára elfelejtem azt az érzést, hogy egy alapvető érzékelési formám sérült.

MÁRCIUS 26-31.

Az állapotom javul, az abnormális étvágyam csökken, viszont szertartásosan reggelizem, amit az elmúlt 28 évben sosem tettem. Nekifogok a fizioterápiás gyakorlatoknak, naponta kétszer dőlök be Epley-manőverbe, hogy kiegyenlítssem az egyensúlyközpontot az agyamban és újratanítsam neki, hogy kell ezen a földön járni. Alapvetően egy hirtelen mozdulatú, vehemensen gesztikuláló, testem minden porcikájával a zenét átélő, bólogató ember vagyok, hegyet mászom, majdnem naponta tornázom valamit – ha nem is sokat, segít levezetni a feszültséget. Amikor először sikerül újra óvatos tornagyakorlatokat végezni, kinyílik a szívem. Kint ragyog a nap, nagyon meleg napok vannak. Sütkérezem a bérház melléklépcsőjén. Azon gondolkodom naponta, hogy milyen szabadesésben létezni, megbízni a testünkben és a gravitációban. A talpunk ezernyi idegvégződésében, amivel a terepet érzékeljük. A beidegződéseinkben, amik, bár sokszor elítéljük őket, amikor nemkívánatos cselekedetekre, reakciókra visznek, de valami mélyen eltemetett biztonságérzetet is adnak. Hogy mindez csak illúzió, hogy létezik neuroplaszticitás és van lehetőség a gyógyulásra.

Juhász Tibor

Áprilisi egymondatok

ÁPRILIS 1.

Megnyitom a csapot, újratöltöm a poharat, a színéről eszembe jut a két doboz Tuborg a hűtőben, nem szabad, mondom magamnak, már túl vagyok azon az időszakon, amikor nem találtam kivetnivalót a hajnali ellensőrben, terjed a hideg a hasamban, talán a klór miatt képzelem úgy, hogy szemcsés köd burjánzik a belsőszerveimen, ádámcsutka, szívverés, nézem a tükörben az arcomat, mintha a szemgolyóim egyre beljebb zuhannának a koponyába, csak a halántékra, a homlokra, a járomcsontra feszülő bőr tartja őket a helyükön, hosszú, kényelmetlen vonatutak után érzem így magamat, ez az én arcom, *A Gonosz színeváltozásai*, reggeli olvasmányom Mózes Attilától, kolozsvári barátaim ajándéka a könyv, szeretettel gondolok vissza a városra, a Házsongárdi temetőre, amelyet bejártunk, te és én, Eszter, és ahonnan azt írtam Messengeren egy debreceni barátomnak, hogy bent vagyunk már egy órája, jól érzem magam, de egyelőre nem szándékozom maradni, hat óra kilenc perc, kávé főzök, közben arra gondolok, milyen pocakos a Mátyás-szobor, cigaretta az erkélyen, aztán parizer, zsömlé, fogmosás, émelygés, munka, Balaskó Ákos, Marno János, Szamosvári Bence versei, válasz Szijj Ferencnek, Benke Attila kritikája Hamagucsi Rjuszuke Oscar-díjas filmjéről, átnézem Balázs verseskötetének betördelt kéziratát, trolira szállok, háziállatos kártyajátékot veszek az unokahúgomnak, a Turmix teraszán ülök Thithusszal, a mellettünk lévő asztalnál egy öreg újságot olvas, két szemüveg az orrán, hideg szél fúj, visszamegyek az albérletbe, hamarosan kezdődik a Kulturális Területek Egyesület évi közgyűlése, kéthete nyújtottam be a lemondásomat, elfogadja a tagság, megállapodunk, május elsején teszem le végleg a munkát, közgyűlés a bolondok napján, katapult a munka ünnepén, utána írni fogok, csak írni, befejezem a Lyukót, már nem a műfaj megnevezésével utalok rá, hanem így, Lyukó, nem szociográfiát, nem scenográfiát, nem regényt írok, hanem Lyukót, nyáron lemegyünk a Keleti-főcsatornához, csak te és én, Eszter, ahogy megbeszéltük, ott befejezem a könyvet, versek is lesznek benne, főzök még egy kávé, eszembe jut az a pincebérlet, érzem a macskaszar szagát, a mosdatlan testekét, hamarosan indulok Salgótarjánba, miután megérkezem, felhívlak, Eszter, és arra foglak kérni, hogy mesélj nekem a Keleti-főcsatornáról, mindkét Tuborgot berakom a táskámba.

ÁPRILIS 2.

Az ellentétes kötőszó miatt a moszkvai őrkutya a kedvencem, a kártyalapon olvasható jellemzés szerint „igénytelen, de az idegenekkel nagyon bizalmatlan”, az ablaknál állok, bámulom a szomszéd kutyáját, ül az esőben, ha valaki megkérdezné, mit jelent számomra az a szó, hogy otthon, az állatra mutatnék, kirepül az egyik tyúk a kennelből, a szárazalja alá hordott vashulladék felé veszi az irányt, a biciklivázak, a kerítéselemek közé bújik, azt mondja anyám, ez a tyúk nem tud máshol tojni, csak ott, a rozsdában, beszélünk telefonon, Eszter, elmesélem, hogy az unokahúgom kapott egy szintetizátort a helyi zeneiskolától, persze csak kölcsönbe, én soha nem tanultam meg basszuskulcsban olvasni, teszem hozzá, reggel az unokahúgom megpróbálta elmagyarázni, hol helyezkednek el a hangok a dallamvonalon, ha basszuskulcsban vagyunk, így mondta, ha basszuskulcsban vagyunk, leülök dolgozni, Horváth Máté kritikája az Alas! instrumentális rockformáció debütáló lemezéről, szerkesztés közben hallgatom az albumot, tetszik, Orbán Krisztina interjúja Bárdos András és Érsek Nándor kiadóvezetőkkel, jó anyag, Tolnai Ottó *Rovarház* című regénye, hamarosan én következem a doktori iskola műhelyén, azt ígértem, írok a kötetről, ímélek, kiszúrok egy rontott számlát, ráadásul a kifizetéshez szükséges szerződést is rosszul töltötte ki az illető, felhívlak, panaszkodom, de gyorsan elterelem a szót, ne kelljen akkor is ezzel foglalkozni, amikor végre a hangodat hallhatom, a szerkesztő adminisztrál, a szerkesztő pályázatot ír, mire a szerkesztő a szöveghez jut, mindegy, a Tolnai-regény textuális

szemiózisával szeretnék foglalkozni, ehelyett lassan egy órája bújom a számviteli szabályokat, és mikor már vagyok annyira ideges, hogy sokadik olvasásra sem értem a jogi szövegeket, szerkesztek egy hírt a debreceni Tar Sándor-napokról, az unokahúgom gyakorol, abbahagyom a munkát, megmutatom neki a c-dúr és a fizs-moll akkordokat, kicsik az ujjai, nehezen boldogul a hármashangzatokkal, ez a két harmónia a kedvenc Bólya Péter-regényem címe, anyámmal a háborúról beszélgetünk, a holnapi (nép)szavazásról, a családról, azt mondja, hetek óta rosszul van, nem tudja megmondani, pontosan mit érez, nézem az arcát, kérdezi, mikor jövök legközelebb, megöregedett.

ÁPRILIS 3.

„Jó, hát akkor itt fogunk élni.”

ÁPRILIS 4.

Kreatív írás szeminárium végzős hallgatókkal, eljátszom a gondolattal, hogy a mai tanyagot, a szövegek hasznossága és hasznosíthatósága a társadalmi edukációban, párbeszédbe léptetem a történetekkel, de nincs elég erőm, képtelen vagyok dolgozni, apám hív, nem veszem fel, járom a várost, mások beszélgetéseit hallgatom a nemzeti dohányboltok előtt, kávézóknak, kocsmákban, villamosok, buszok utasterében, szinte maguktól lépnek a lábaim, nem az én végtagjaim, megijedek ettől az érzéstől, aztán belenyugszom, belefeledkezem a sétálásba, telefon Thithusszal, visszamegyek az albérletbe, telefon Ával, az utolsó simítások Balázs könyvén, készülök a költészetnapra Zalán Tibor-beszélgetésre, átnézem a *KULTer.hu* költségvetését, elolvasom Juhász Rokko útirajzának azt a részletét, amelyet a héten fogok élesíteni az *Irodalmi Szemle* online felületén, szerződést írok, ímélek a dunaszerdahelyi barátaimtól, podcastot indítanak, szeretnék, ha én is részt vennék benne, a szegénység irodalmi reprezentációjáról beszélgetnének velem az első, áprilisi felvételen, nemet kell mondanom, a Lugasban nincs senki a pultuson kívül, hetek óta dolgozom egy versen, *Az előállítás életközösségén*, itt próbálom befejezni, Sopronit kérek, rezeg a telefonom, öt olvasatlan üzenet, az *Irodalmi Szemle* és a *Pannon Tükör* szerzői, nyílik az ajtó, férfi, zakóban, Sopronit kér ő is, azt hiszem, megvan a zárlat, fizetek, a férfi rám néz, elneveti magát, kérdezi, elég volt-e, inkább kérek még egy kört, az autójáról beszél, kijelenti, ő nettó négyszáz alatt elvből nem dolgozik, a feleségéről is mesél, akinek baszott nagy mellei vannak, búcsúzáskor megkér, fizessem ki a számláját, megszólal a pultos, nettó négyszáz, mi?

ÁPRILIS 5.

Mint akit megrugdostak, úgy ébredek, engedem magamra a forróvizet, nézem az arcomat a tükörben, duplakává és három cigaretta kell ahhoz, hogy legyen erőm dolgozni, egy interjú olvasok, az Esti Kornél tagjaival készült, egy kritikát a *Rémálmok sikátora* című sorozatról, ajánlót élesítek az *Irodalmi Szemle* márciusi lapszámából, aztán Visky András küldeményével foglalkozom, Kopriva Nikolett verseivel, trolira szállok, ebéd Ával, egy sztornózási papíralapú számlát küldök vissza a kiállítónak, csörög a telefonom, te vagy az, megkérlek, beszélj kicsit hangosabban, miután letesszük, cigarettát sodrok a Szepességi utca és a Bajcsi-Zsilinszky út kereszteződésében, nyikorgó biciklin egy asszony teker el mellettem, felháborodottan néz, biztosan látta, köptem az előbb, átvágok a benzinkúton, bámulom a Segner János tér emeleteseit, a festés több mint egy évtizede befejezésre vár, egyébként tetszenek a falak, mindig is érdekelt, milyen lehet egy olyan szobában aludni, amelynek homorú oldalai vannak, pár óra van már csak a doktori műhelyig, korrektúrázok egy tanulmányt Mészöly Ágnes *Szabadláb* című regényéről, aztán Németh László *Irgalom* című művéről, a maradék időben Zalán Tibor-verseket olvasok, a műhelyen az első felszólaló vagyok, miután vége, átmegyek Thithuszekhez, felköszöntöm Ét, jugoszláv krémest eszünk, kiderül, teljesen elfelejtettem, hogy Karácsony Gergely a második lett az előválasztáson, Márki-Zay Péter volt a harmadik, akkoriban rengeteget beszélünk róla Thithusszal, mégsem emlékszem pontosan az eredményre, huszonkét óra tíz perc, kicsit hangosabban beszélj, Eszter, nagy a forgalom, két nap múlva, igen, hamarosan találkozunk.

ÁPRILIS 6.

Korpa, pecsét a pulóvereken, kardigánokon, mandzsettákon, fogkrém és saft, háború, a munkáltatók faszszopók, a kollégák idéetlenek, egyébként meg mindenki geci, kulcscsörgés, óra- és telefonpittyegés, hirdetések, szisszenő Coca-Cola, morgás, nem látom a kutyát, Kossuth tér, sodródok a zsinagóga felé, a Pásti utca csendes és hűvös, egy házfalnak dőlök, érdes a felülete, masszírozom a halántékomat, cetliket bogarásznak a járókelők, turkálnak a táskájukban, simogatják a telefonjukat, mélyeket lélegzem, tüzet kér valaki, útépitőmunkások a Csemete utcán, Atika, ordítja az egyikük, Atika visszakiált, mi van, gyere már egy kicsit, basszalak szájba, érkezik a válasz, minek menjek, enni, egy villanyoszlopnak dőlve szemüveges, szakállas férfi, egy kabrióból karibi zene bömböl, Atika munkatársai betongyűrűn ülnek, kezükben szendvics, PET palackos Kőbányai, az egyikük leveszi a bakancsát, földet önt ki belőle, röhög, felkavarodik a por, esznek és isznak a porban, becsomósodott, habos nyál a szájuk szélén, vaj, a szemüveges férfi engem bámul, geci, kiállt fel valaki, kiborul az egyik Kőbányai, sár lesz a sörből, Atika visszaül a markolóba, a másodikról egy srác bámulja a munkásokat, nyakában fejhallgató, a buszmegállóban öregasszonyok, egy kosztümös nő, piros mappa a padon, szlalomozó futárok a Pesti utcán, koszos takaró a dizájnfaik tövében, egy középkorú férfi a füléhez nyúl, egy kisfiú szavai, választási plakátok, álmétkodva nézi a férfi a zsebkendőjét, állok a zebránál, csukva a szemem.

ÁPRILIS 7.

Már nincsenek informátoraim, elhagytam őket, nagy reményekkel fogadtak maguk közé, de csalódnuk kellett, Emm az egyedüli, aki nem vette zokon a passzivitásomat, rendszeresen tájékoztat, ki ment börtönbe, ki próbálkozott ismét sikertelenül a kanadai menekültkérelemmel, ő az egyetlen, aki még hisz bennem, a helyi civil szervezetek új kezdeményezéseiről is beszél, öblös a hangja, abban maradok vele, hogy májusban átbeszéljük a dolgokat személyesen is, új tapasztalatokra van szükségem, ehhez pedig az ő segítsége kell, hamarosan megszűnnek a kötelezettségeim, legalábbis ami a napi penzumokat illeti, és addig kipihenem magam melletted, Eszter, egyébként megint úgy ébredtem, mintha túl sok dolgot kellene elfogadnom, visszahívom anyámat, kérdezi, mikor megyek haza.

ÁPRILIS 8.

Várom az állomáson.

ÁPRILIS 9.

Eszter.

ÁPRILIS 10.

Vigyázz, mondom, és egy tölgy gyerekeire, a betonredőkre mutatok, nehogy elbotolj, nem ismerem ezt a környék, mindenfelé villák, egy olyan társadalmi réteget reprezentálnak, amely nem létezik, felhúzták és berendezték ugyan az épületeket, de nem lakik bennük senki, csak a látszat kedvéért építették meg őket, hogy lássuk, ilyen körülmények között él egy nem létező osztály, megijeszt a csend, szorongok a hol minimalista, hol gazdagon kiképzett homlokzatoktól, menjünk haza, mondd, pontosítok, az albérletbe.

ÁPRILIS 11.

A hallgatók egy szabadon választott telefonos applikációról írtak kritikát, gördülékeny az óra, utána sietek hozzád, nincs sok időnk, indulnod kell, integetek a vonat után, egy nagydarab férfi kihangosítja a telefonját, jössz-e Bécsbe, öcsém, sodronyok rázkódnak a magasban, fáradt vagyok, a síneken vécepapír, tolokocsis asszony az aluljáróban, a nyolcadik vágány felé tart, mikor a lépcsőhöz ér, felnéz, megáll, visszafordul, műanyag motor egy kisfiú kezében, kapucnis fiatalok bömböltetik a mulatóst egy vezeték nélküli hangszóróból, tömeg, nyikorgó sarokvasak, kisebb tumultus az újságosnál, öregasszony rózsaszín kabátban, az arca sárgás, ijedt, a digitális menetrendet figyeli, mint aki az elesettek névsorát olvassa, recsegő női hang, szoknya, szél, haj-

léktalanok, maszatos paksamétát szorongatnak, egyikük a kezembe nyomja a papírokat, leletek és receptek, gyalog megyek az albérletbe, útközben átgondolom a kérdéseimet, miután végzek az adminisztrációval, még egyszer átfutom őket, felhívlak, Thithusszal, Ával és anyámmal is beszéllek.

ÁPRILIS 12.

Telt házunk volt, elégedetten vonultunk át a műsor után a Péterfia utcába, a Rockba, ahol Csoóri Sándor költészetéről is beszélgettünk, fáradt voltam, de sokat nevettem, éjjél környékén a kényszeredett mosolygásra is volt alkalom, egy szélsőjobboldali nézeteket valló csoport telepedett a zenegéphez, kifelé óhatatlanul párbeszédbe bonyolódttunk velük, nem tudom, pontosan mit akartak, de jobbnak láttam mosolyogni, kint fáztam és nevettem, kitisztult a fejem, felhívtalak, Eszter, sokáig beszélgettünk, most késésben vagyok, reggelizni igyekszem a Nagypiacra, nagyon fényes minden, megöleljük egymást Zalán Tiborral, kiderül, elbasztam a szerződését, szabadkozom, ígérem, még ma rendezem az ügyet, szeretnék belefeledkezni a beszélgetésbe, aztán visszamegyek az albérletbe, új szerződést írok, szerkesztek, válaszokat fogalmazok, olvasom a *Rovarházat*, fáj a gyomrom, egész délután plusz szóközüket törölök, sörözni hívnak a lakótársaim, nem tartok velük, egy kád forró vízben olvasom *A krampusz halálát*, mint valamennyi Mózes Attila-szöveg, elképesztő ez is, a leírások nekem sok helyen zavarosak, dagályosak, mégis úgy teszem le a könyvet a fürdőszobai kissekreányre, hogy remekművet olvastam, korán lefekszem, holnap Tar Sándor-konferencia a Déri Múzeumban, tudósítok az eseményről.

ÁPRILIS 13.

Nem kapok levegőt, szédülök, mintha valaki csillagszórókat dobált volna el a szobában, és miközben aludtam, meggyújtotta mindet, mi lesz, ha leégnek, nem, ilyenekre nem szabad gondolni, hányszor suttoztam anyám fülébe, mikor pánikrohama volt, nem lesz semmi baj, ezt hazudtam neki, nyugalom, ez csak egy pánikroham, nem kell semmi komolyra gondolni, nincsenek, nem is voltak csillagszórók, nagy levegő, már hallani a madarakat, a McDonald's felett is kivirul az ég.

ÁPRILIS 14.

Mindjárt kezd a konferencia utolsó szekciója, most nem remeg a kezem, ebéd után gyalog megyünk az állomásra Ellel és Errel, félek, lekéssük a vonatot, de időben odaérünk, elhelyezkedünk, dolgozom, átnézem a *Pannon Tükör* új lapszámának levonatát, az évvégi teendőkről írok a hallgatóimnak, Lyukóra gondolok, figyelem a közbeeső állomásokon a le- és felszállókat, Ceglédig bírom, rágyújtok a vécében.

ÁPRILIS 15.

Nem meséltem még, hogy miért húztam ki a szociális munkával foglalkozó fejezetet, miért vertem szét a szerkezetet, bevállaltam, hogy ezzel együtt az összekötőim is odavesszenek, akik hidat biztosítottak köztem és Lyukó között, a térpoétika irányában mozdítottam el az interjú- és riportközpontú korpuszt, több leírás kell, szépirodalmi környezettanulmány, félek, naiv és öntelt a feltételezés, miszerint a saját benyomásaim hozzásegítenek valamiféle többléttudáshoz, leszokni az önostorozásról, így nem lehet haladni, a kolonizáló gesztusok elkerülése, ez az, amire ügyelni kell, változatos eszközökkel beszélni el az idegenséget, a hidak hiányát, Lyukó-völgy az én távolságom, nem hiszek az átjárhatóságban, azokra gondolok, akiknek a civil szervezetek segítségével munkája, albérlete lett, néhány hónap múlva mégis visszajöttek a városból, elfáradtak, beletörték abba, hogy pénzt keresnek, de nincs semmijük, addig se a vízdíjjal, se a fűtésszámlával nem számoltak, és most ott gyűlnek a csekkek a konyhaasztalon, nem tanultak meg takarékoskodni, a spórolásnak nincs kultúrája, vissza kell mennem, megfigyelni, hogyan viselkednek a tömegközlekedési eszközökön, az utazás fontos motívum, érzem, nagy szerepe lesz a koncepcióban, jó reggelt, hallom a hangodat, már kihűlt a kávé, mondom, megmelegítem.

ÁPRILIS 16.

Integetsz.

ÁPRILIS 17.

Jön, jön a förtelmes kaszálógép, csipkés a kaszája, szeli a búzamezőket, a repceföldeket, szerződések, számlák repülnek ki a csipkés kasza alól, nem lát, nem hall a förtelmes, jön, közeleg, egyre kevesebb a repce, a búza, egyre több a szerződés, a számla, borítékok, bélyegek, szükségem van rátok, miért nem hall, miért nem lát, itt állok előtte, csipkés a kaszája, jön, jön egyre felém, csapkod a csipkés kasza, elér a szele, szerződéseket, számlákat hoz a förtelmes kaszálógép, ez lesz a búzamezőkből, a repceföldekből, szerződés, számla, szerződés, számla, nem lát, nem hall, förtelmes, nem tudom megállítani, fogy a boríték, a bélyeg, itt állok előtte, nem vesz észre, jön, jön, közeleg, szerződés, számlák, számlák, szerződés, nem lát, nem hall, csipkés a kaszája, mindjárt elér, fáradt olaj a kerekein, iromba dög, oda a búza, a repce, mögöttem a határ szerződések, számlák elvakult dogmatikája, nincs már boríték, nincs bélyeg, jönnek, csak jönnek a szerződések, a számlák, a förtelmes kaszálógép zeng, zúg az agyamban, itt van, itt van, a szerződések, a számlák elborítanak, nem látok, nem hallok, csak tudom, tudom, csipkés a kaszája, förtelmes, förtelmes ez a kaszálógép.

ÁPRILIS 18.

Készülök a szerdai eseményre, a *Tektonikáról* fogunk beszélgetni Zolival, utoljára az *Irodalmi Szemle* nyári táborában találkoztunk, a *(Hedvig) szimfónia* című szövege Philip Glass *Dance No. 4* című orgonakompozíciójára íródott, miközben a tudósítást írom, hallgatom a darabot, indulok locsolkodni Thithusz szüleihez, a nap hátralévő részét Pééknél töltöm, a fejemben a *Dance No. 4* csilingelő zsongása, a terveimről mesélek, a munka ünnepe után minden könnyebb lesz, ismételtetem, szóba hozom a Keleti-főcsatornát is, aztán elindulok, sokat segítene, ha rá tudnék gyújtani, de egyetlen dohánybolt sincs a környéken, elrontom a kapukódot, hívlak.

ÁPRILIS 19.

Egy cikk zárómondatában fölösleges szóköz maradt, de nem tudom, melyik anyagról van szó, rohanok a laptopoz, átnézek minden szöveget, amellyel ma foglalkoztam, és igazam volt, tényleg ott van, röhögök magamon, szerződéseket nyomtatok, teljesítési igazolásokat írok alá egy belvárosi kávézóban, mi a faszért van szükség ennyi szarra, nyugtatnak, nincs sok hátra, biztatásképp megütögetik a vállam, ti tényleg azt hiszitek, hogy ennek vége lesz egyszer, miért, kérdezik, megmutatom nekik Zs. Nagy Lajos versét a förtelmes kaszálógépről, de egyiküknek sem tetszik, sőt úgy néznek rám, mintha valami perverz dolgot csináltam volna, biztosan azért jut eszembe az arckifejezésükről ez a szó, mert újra akarom olvasni *A perverzió méltóságát*, most valamiért nem izgulok annyira, mint a Zalán Tibor-est előtt, bár nagyon gyorsan ver a szívem, megborotválkozom, sokat beszélgetünk, az erkélyen dohányzom, miután bontjuk a vonalat, esni kezd, azt képzelem, a lakók sérült hangszórókat állítottak az erkélyekre, és nem a vizes aszfalton suhanó autókat, hanem a rossz készülékeket hallani.

ÁPRILIS 20.

Ez nem az én arcom.

ÁPRILIS 21.

<https://www.kulter.hu/2022/04/tar-sandor-konferencia-tudositas/>

ÁPRILIS 22.

„Mikor jössz haza, fiam?”

ÁPRILIS 23.

Zoli estjéről is írnom kellett volna, de az elmúlt néhány napban nem jutott idő a szövegalkotás-

ra, egyébként a visszajelzések alapján személyközpontú beszélgetés volt, bár a műsor után egy úr félrehívott, és közölte, ő nem gondolkodni jött, ki akart kapcsolni, szórakozni szeretett volna, de gondolkodott, egy jótanács, műsorvezetőként érdemes figyelni erre a jövőben is, mert így Zoli olvasókat fog veszíteni, mondta az úr, a közönség ugyanis nem arra kíváncsi, hogy a perverzió morális határsértés-e, vagy inkább esztétikai, mindenkit a személyiség érdekel, hogy milyen volt a meghívott gyermekora, hogyan érzi magát most, itt, Debrecenben, mit gondol a háborúról, a közelgő klímakatasztrófáról, nem tudtam, mit mondjak, hiszen az első kérdéseimmel éppen Zoli gyermekkoráról érdeklődtem, erről ennyit, inkább az eddigi bejegyzéseimet olvasgatom, egyre kevesebbet írok a munkáról, ez jó, talán mert már tudatosabban állok a feladathoz, mikor leülök, tisztán látom, mit fogok lejegyezni, például már reggel tudtam, hogy a tehetségtelenségmről fogok írni, ugyanis hajnalban kitöröltem *Az előállítás életközösségét*, erőtlen, nyeszlett vers volt, akárhányszor az eszembe jutott, elszégyelltem magam, úgy látszik, én egy olyan költő vagyok, akinek még ahhoz is hetek kellene, hogy szart írjon, vannak, akik különös módon fosák a minőséget, de én még a salakanyaggal is képes vagyok bíbelődni, nem sajnálom rá az időt, dehogy, kifejezetten élvezek foglalkozni mindennel, ami rossz, tulajdonképpen a stresszt is szeretem, igen, boldoggá tesz, ha félretehettek mindent és vállalhatatlan sorokat írhatok egymás alá.

ÁPRILIS 24.

Két nap múlva együtt leszünk, együtt töltjük a hátralévő napokat, félek, nem fogok tudni felengetni, de ha össze is veszünk, talán adódik majd idő bocsánatot kérni és megbocsátani magamnak a tehetségtelenséget is, masszírozom a halántékomat, a törölt vers nyitószórait ismételve, hosszan bámulok az elsuhanó biciklisfutár után, bekapcsol egy riasztó, a korlátnak támaszkodom, meghibásodott az egyik kombi készüléke, vagy az emeletesek aljában lévő butikoknál történt valami, a sípolás ritmusa idomul a fájdaloméhoz, nem, fordítva, eszembe jut az öregasszony, aki olyan arccal bámulta a digitális menetrendet, mintha az elesettek névsorát olvasná, mélyre hatolnak a visító hangok, megbontják az ereket, kinyújtom a kezemet, már látni az aszfalton a cseppeket, a McDonald's előtt egy férfi, pólója flitteres, széttárja a karjait, felfordítja az arcát, elhallgat a riasztó, a mélyedésekben gyűlik a víz, kezd habzani.

ÁPRILIS 25.

Nem írok többet a munkáról.

ÁPRILIS 26.

Eszter?

ÁPRILIS 27.

Ma végre képes vagyok hosszan, élvezettel foglalkozni a *Rovarházzal*, „ó a hidak ezek a nagy öltések”, az egyik kedvenc szöveghelyem, mindjárt lejár a munkaidőd, elugrom sajtért.

ÁPRILIS 28.

Koncertre megyünk, az előadót nem, csak a napot és műfajt választjuk ki.

ÁPRILIS 29.

Mintha a reggeli sietségben elfelejtettem volna nadrágot venni, és mindenki rajtam röhög a villamoson, vagy pörköltszafittal csöpögtettem volna le valami fontos iratot, amelyet a hivatalban így már nem fogadnak el, ülök a laptop előtt, a notesz fölött, és úgy érzem, a tarkómra millió tekintet szegeződik, egy emberként hördül fel a hátam mögötti tömeg, ha véletlenül rossz helyre teszek egy vesszőt, nagyon sokan gyűlnek össze, amikor dolgozom, nem férnek be a te albérletedbe se, Eszter, tolonganak az előtérben, a lépcsőházban, fenik a késeket, és amikor lezárok egy szöveget, közelebb lépnek, ilyenkor napokig úgy élek, mint Bólya Péter karakterei, henteskampóval az oldalamban, megbízásokat teljesítek, sodródok, de idővel engedek a bujdosási kényszernek, próbálom enyhíteni a szorongást, hiszen rajtam kívül még senki nem látta ezt

a szöveget, egy pszichológus biztosan azt mondaná, megfelelési kényszer, de a betűk már akkor is szégyenben részesítettek, amikor még nem akartam megfelelni senkinek, visszaolvasom a bejegyzéseket, jelzőkön és kötőszavakon feszengek, variálom a szórendet, mentem a fájlt, bezárom a dokumentumot, megnyitom, április 20-hoz tekerek.

ÁPRILIS 30.

Kecsesen tartja a dobverőket, a vörösés cintányérokat kocogtatja velük, könyéig ér a haja, a hosszú lecsengések után megüti a pergőt, aztán az álló és a felső tamot is, alacsony, szikár ember, akárcsak a szaxofonos, aki épp a fúvókára harap, hirtelen eltartja magától az arany testet, becsukja a szemét, verejtékeznek, int a bőgősnek, aki vastag ujjával a zömök hangszer nyakán kezd motozni, aztán feljebb és feljebb megy, egyre hangosabban játszik, majd visszaereszkedik, megállapodik a fogólap közepén, felsikít a szaxofon, hirtelen mély, fémes tartományba zuhan a népdalokra emlékeztető dallam, a sarokban pianínó, most veszem észre a mögötte görnyedő alakot, foltos a sportzakója, ütemváltás, jazzes hangsúlyeltolásokkal kezdődik a fúvósszó, a szaxofonos variálja a dallamot, egyre többet és többet változtat rajta, a dobos swinggel, a billentyűs egy ideig a feszes walking bass-t követi, aztán a hangsúlytalan helyekre rövid akkordokat szúr, egyre nagyobbak a nyakszirtjén a foltok, a szaxofonos behajlítja a térdét, hajlong, a csillogó tölcsért figyeli a dobos, előre dől, bármelyik pillanatban áteshet a felszerelésén, mintha közelebb akarna menni a szaxofonoshoz a bőgős, a zongorista is, rád nézek, boldog vagyok.



AGÁRDI OLIVÉR ATTILA: A 15 hal (2020)